

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบการศึกษา เป็นระบบย่อยที่สำคัญระบบหนึ่งงานสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับระบบย่อยอื่นๆ ในสังคม เช่น เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ศาสนา โครงสร้างชนชั้นวรรณะ และลัทธิทางการเมือง ดังนั้นเมื่อระบบหนึ่งระบบใดในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงก็ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาด้วย เพราะในทุกๆ ระบบของสังคมมี "คน" เป็นองค์ประกอบที่สำคัญร่วมกัน จากการศึกษาในประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาประเทศ มาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 (2504) มาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (2539) หลักในการพัฒนาประเทศประการหนึ่งก็คือ การมุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยใช้ความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานราคาถูกและเงินทุนเป็นฐานในการพัฒนา แม้ว่าในระยะ 35 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวสูง คือเฉลี่ยกว่าร้อยละ 7.8 ต่อปี และรายได้ต่อหัวของประชากรจะเพิ่มขึ้นจาก 2,100 บาท ในปี พ.ศ.2504 เป็น 68,000 บาท ในปี พ.ศ.2538 หรือเพิ่มขึ้น 30 เท่าตัว สัดส่วนคนยากจนของประเทศ ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 13.7 ในปี พ.ศ.2535 (แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8)

ในขณะที่ไทยประสบผลสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับมหภาค แต่ในขณะเดียวกัน ปัญหาหลายประการก็ยังคงขยายตัวและเพิ่มความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาการกระจายรายได้ ยังมีคนไทยบางกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทห่างไกล และในภาคเกษตร ยังยากจนอยู่ กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูงสุด 20 เปอร์เซ็นต์แรก มีสัดส่วนรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 54 ในปี พ.ศ.2531 เป็นร้อยละ 59 ในปี พ.ศ.2535 ในขณะที่กลุ่มที่มีรายได้ 20 เปอร์เซ็นต์ต่ำสุด มีสัดส่วนรายได้ลดลงจากร้อยละ 4.6 ในปี พ.ศ.2531 เหลือเพียงร้อยละ 3.9 ในปี พ.ศ.2535 (แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8) ช่องว่างระหว่างรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำของผู้คนในสังคม การมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อสร้างความมั่งคั่งในด้านรายได้ ทำให้คนไทยและสังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรม

ของคนในสังคม คือ การหย่อนยานศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย การเอาใจเอาเปรียบ ส่งผลให้วิถีชีวิต และค่านิยมดั้งเดิมที่สั่งงามของไทย เริ่มจางหายไปพร้อมกับ การล่มสลายของ สถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนปัญหา การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และนอกจากนั้นยังมีปัญหาโรคเอดส์ที่เข้ามาพร้อมกับการเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติ และค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป

ปัจจุบันโรคเอดส์ (AIDS) นับว่าเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งของสังคมไทย และสังคมโลก เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่มีความรุนแรง และมีแนวโน้มว่าจะแพร่ระบาดไปสู่ประชากรทุกกลุ่มอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ในขณะนี้มีประมาณว่ามีประชากร 5-10 ล้านคนทั่วโลกที่ติดเชื้อเอดส์ สำหรับประเทศไทยได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์เช่นเดียวกัน และมีแนวโน้มที่คาดว่าจะรุนแรง ซึ่งจากการคาดการณ์ของกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ.2543 คนไทยจะติดเชื้อเอชไอวี (HIV) ถึง 4 ล้านคน และจากรายงานสรุปสภาพการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทยของกองระมาควิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่เริ่มมีผู้ป่วยรายแรกเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2527 จนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2539 รายงานว่าทั่วประเทศมีผู้ติดเชื้อเอดส์สะสมทั้งสิ้น 43,186 ราย ในจำนวนนี้รายงานว่ามีเสียชีวิต 11,907 ราย หรือประมาณร้อยละ 27.57 ผู้ป่วยเอดส์นี้สามารถแยกตามปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ได้แก่ กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ทางเพศ ร้อยละ 79.32 กลุ่มผู้ขายยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ร้อยละ 6.91 และกลุ่มทารกติดเชื้อจากมารดา ร้อยละ 5.57 นอกจากนี้เป็นผู้ป่วยที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ หรือรักรสองเพศอีกร้อยละ 1.18 จากการรับเลือด ร้อยละ 0.10 และไม่ทราบวิถีทางที่ได้รับเชื้อ ร้อยละ 8.48 หากพิจารณาตามเพศ จะพบว่าผู้ป่วยโรคเอดส์ เป็นเพศชาย 36,287 ราย และเป็นเพศหญิง 6,899 ราย อัตราส่วนชายต่อหญิง 53 : 1 กลุ่มอายุที่ติดเชื้อเอดส์มากที่สุดได้แก่กลุ่มอายุ 15 - 44 ปี ซึ่งเป็นวัยเจริญพันธุ์ ติดเชื้อจำนวน 37,140 ราย หรือประมาณร้อยละ 86.00 รองลงมาคือกลุ่มเด็กอายุ 0 - 14 ปีติดเชื้อจำนวน 2,423 ราย ประมาณร้อยละ 5.61 (กระทรวงสาธารณสุข, 2539)

จะเห็นว่าโรคเอดส์ได้แพร่ขยายเข้าสู่ทุกกลุ่มประชากร โดยเฉพาะสตรีและเด็ก การติดเชื้อเอดส์ของสตรีจากสามี จะมีผลทำให้เด็กได้รับเชื้อระหว่างที่อยู่ในครรภ์มารดาและเด็ก จะเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์สูงกลุ่มมาหม่าในประเทศไทย ในช่วงท้ายของทศวรรษนี้จำนวนเด็กที่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์จะเพิ่มมากขึ้น และเอดส์จะกลายเป็นสาเหตุหลักสำหรับการตายของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 33 ของจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่เสียชีวิตต่อปี และร้อยละ 25 ของจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีที่เสียชีวิตต่อปี ประมาณว่าในปี พ.ศ. 2543 จะมีเด็กมากกว่า 20,000 คนเสียชีวิตจากการติดเชื้อเอดส์จากมารดา และ 75,000 คนเสียชีวิตจากโรคเอดส์ในอนาคตจำนวนเด็กกำพร้าที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี และ 12 ปี ลงมาจะเพิ่มสูงขึ้นเนื่องมาจากการเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ของบิดามารดา จากสถิติในปี พ.ศ. 2533 มีเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ยังมีชีวิตอยู่และมารดาเสียชีวิตจากโรคเอดส์มีเพียง 90 คน แต่จะเพิ่มสูงถึง 31,000 คน ในปี พ.ศ. 2543 และมีเด็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปีลงมา จะกำพร้าแม่เนื่องจากโรคเอดส์จากปี พ.ศ. 2533 ซึ่งมีเพียง 239 คน จะเพิ่มสูงถึง 85,663 คน ในช่วงเวลาเดียวกัน (วาทีนิ บุญชะลิกย์ และ พิลิป เกสต์, 2536)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ดังกล่าวข้างต้น ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งในระดับจุลภาค และระดับมหภาค กล่าวคือ ในระดับจุลภาค ผลกระทบของโรคเอดส์เริ่มมีตั้งแต่ในระดับบุคคล ผู้ป่วยเอดส์จะเกิดความกลัวและความวิตกกังวลทำให้มีผลเสียต่อสุขภาพจิต การเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ของบุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการสูญเสียกำลังแรงงานในการหารายได้ให้แก่ครอบครัว และการเพิ่มภาระเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยโรคเอดส์ ทำให้ครอบครัวยากจนลง (จิตรา เจริญภัทร เกสต์, 2537 ; ชิตพงษ์ ราชสุ, 2532) ซึ่งจากการประมาณค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์ ตั้งแต่เริ่มป่วยจนกระทั่งเสียชีวิต จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1 ล้านบาทต่อคน (Velimirovic, 1987 อ้างใน สมุทัย ฤกษ์งาม และคณะ, 2536) การสูญเสียความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว การขาดความอบอุ่นอาจทำให้เด็กได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมในอนาคต การเสียชีวิตของบิดามารดาอันเนื่องมาจากโรคเอดส์ก่อนที่เด็กจะสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้เกิดปัญหาเด็กกำพร้าเป็นภาระของญาติในการดูแลระดับต้น

ในระดับมหภาค เมื่อครอบครัวได้รับผลกระทบในระดับจุลภาคทั้งในด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ตลอดจนการสูญเสียชีวิตของบุคคลในครอบครัว ผลกระทบต่างๆ ที่ครอบครัวได้รับเมื่อขยายกว้างในหลายครอบครัว ย่อมจะทําให้เห็นภาพรวมของผลกระทบต่อคุณภาพของประเทศ และรายได้ของประเทศ การแพร่ขยายของโรคเอดส์ที่เพิ่มขึ้นทําให้เกิดผลกระทบในด้านภาพพจน์ของประเทศชาติ อาจทําให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติลดน้อยลง ตลอดจนนักลงทุนชาวต่างชาติไม่กล้าเข้ามาลงทุน ทําให้กระทบกระเทือนในเรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การที่มีคนในประเทศอ่อนแอมากๆ หรือการต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลอันมีค่าของชาติจำนวนมากๆ จะทําให้เกิดการสูญเสียเสถียรภาพทางความมั่นคงของชาติ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2532 ; สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2532)

ในด้านผลกระทบของโรคเอดส์ที่มีต่อการศึกษา นั้น ได้ปรากฏหลักฐานต่างๆ ชัดเจนว่าการติดเชื้อเอดส์ได้เริ่มส่งผลกระทบต่อการศึกษาในหลายๆ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่นกลุ่มประเทศอาฟริกา แดงอะอาว่า (Sub-Saharan African Countries) นอกจากประเทศจะพบกับภัยพิบัติธรรมชาติ ภัยสงครามแล้ว การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ยังเข้าเดินเข้าประเทศเกิดภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น งบประมาณการจัดการทางด้านการศึกษาไม่มีเพียงพอ ทําให้มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา และปริมาณการเข้าเรียนของนักเรียนลดลงอันเนื่องมาจากเอดส์ (Shaeffer, 1994)

สำหรับในประเทศไทย ยังไม่มีหลักฐานที่ปรากฏชัดเจนเกี่ยวกับผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ที่มีต่อการศึกษา เนื่องจากโรคดังกล่าวยังไม่ได้มีอาการกระทบมาถึงกลุ่มเด็กนักเรียนอย่างชัดเจน เพราะที่โรคเอดส์เพิ่งพบในเมืองไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2527 ซึ่งในขณะนั้นแพร่กระจายแต่ก็ยังคงอยู่เฉพาะในกลุ่มชายรักร่วมเพศ และกลุ่มพวกเสพยาเสพติด จนกระทั่ง เมื่อประมาณ พ.ศ. 2533 จึงเริ่มพบในกลุ่มหญิงบริการทางเพศ และกลุ่มชายนักเที่ยว ซึ่งมีแนวโน้มว่าต่อไปจะมีการแพร่ระบาดไปถึงกลุ่มแม่บ้านและเด็ก แนวโน้มดังกล่าวเริ่มปรากฏจากการสำรวจของกองระบาดวิทยา (2537) พบเด็กที่ติดเชื้อเอดส์จาก

มารดาครั้งแรกในปี พ.ศ. 2531 จำนวน 2 คน และอัตราการติดเชื้อในเด็กมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2537 เป็นจำนวน 130, 431, 380 คนตามลำดับ จึงเป็นที่แน่นอนว่า ขณะนี้โรคเอดส์กำลังเริ่มส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาบ้างแล้ว ปัจจุบันจากการศึกษาพบว่าในเมืองไทยส่วนใหญ่ โรคเอดส์มีการแพร่ระบาดมากในแถบที่มีผู้หญิงออกไปประกอบอาชีพขายบริการ โดยเฉพาะจังหวัดในแถบภาคเหนือตอนบน เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา จังหวัดที่มีอัตราการแพร่ระบาดของโรคเอดส์สูงจึงน่าจะมีผลกระทบต่อการศึกษาของเด็ก และการศึกษาของเด็ก เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาถึงผลกระทบของโรคเอดส์ที่มีต่อการศึกษาในระดับจุลภาค จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเป็น กรณีศึกษา (Case Study) เพื่อแสวงหาความรู้ เข้าใจ และเตรียมรับสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในสถานการศึกษาต่อไป

บรรดาผู้หญิงที่ประกอบอาชีพขายบริการในแถบจังหวัดภาคเหนือ นั้น "สาวดอกคากาด" นับว่าเป็นกลุ่มสตรีที่มีชื่อติดอันดับของหญิงขายบริการดังกล่าว และจากสถิติการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในจังหวัดพะเยา ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2538 พบว่าจังหวัดพะเยามีอัตราผู้ป่วยเอดส์ต่อจำนวนประชากรสูงที่สุดในประเทศ คือ มีอัตราผู้ติดเชื้อจำนวน 302 คน ต่อประชากร 100,000 คน และอัตราการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์มีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ถึงร้อยละ 10.6 และ 10.7 ในปี พ.ศ. 2537 (งานควบคุมโรคเอดส์และกามโรค, 2539) ซึ่งจะส่งผลให้เด็กที่อยู่ในครรภ์มีโอกาสได้รับเชื้อด้วย ซึ่งทางการแพทย์คาดคะเนว่าโอกาสในการได้รับเชื้อของเด็กมีประมาณ 1 ใน 3 ตัวเลขดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ที่กำลังเข้าไปคุกคามระบบสังคมครอบครัว อันอาจมีผลกระทบถึงเด็กในครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากสถิติและแนวโน้มของการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ จังหวัดพะเยาจึงเป็นพื้นที่ที่น่าจะให้เห็นภาพที่ชัดเจน ถึงผลกระทบที่สถานศึกษาจะได้รับจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในหลายๆ มิติ และจังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในเรื่องผู้หญิงออกมาประกอบอาชีพค้าประเวณี อันเป็นอาชีพที่เป็นพาหะการแพร่ระบาดของโรคเอดส์สูงอาชีพหนึ่ง และเพื่อให้เห็นภาพ

ที่ชัดเจนของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการคิด เชื้อเอคส์ที่มีต่อระบบโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงศึกษาผลกระทบดังกล่าว โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อจะ ได้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในบริบทของชุมชน ครอบครัว โรงเรียนและเด็กเอง อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว และเป็นแนวทางการหามาตรการในการแก้ไขปัญหา ของโรคเอคส์ที่มีต่อการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบของการคิด เชื้อเอคส์ที่มีต่อการศึกษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เนื่องจากโรคเอคส์เป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม และเป็นโรคที่สังคมส่วนใหญ่มองว่าไม่ยอมรับหรือยังแสดงการรังเกียจ โรคเอคส์จึงเป็นโรคที่ไม่ค่อยเปิดเผยต่อสังคม การศึกษาถึงผลกระทบทางการศึกษาที่เด็กได้รับจากการที่บิดาและ/หรือมารดาติดเชื้อเอคส์จึงต้องศึกษาในสภาพของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ โดยเข้าไปอยู่ในสนามเป็นเวลานานพอที่จะเห็นข้อมูลที่ชัดเจนของผลกระทบของโรคเอคส์ที่มาจากครอบครัวอันจะกระทบไปถึงในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษา เพื่อให้เห็นบริบทของสังคมและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามสภาพสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติ และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน โดยศึกษาเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และอยู่ในครอบครัวที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตจากโรคเอคส์ หรือกำลังเจ็บป่วยด้วยโรคเอคส์

สมมติฐานในการวิจัย

1. การเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากโรคเอดส์ของบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง อาจทำให้ความสามารถในการดูแลบุตรลดลง หรือไม่สามารถดูแลบุตรได้ หรือบุตรต้องหยุดเรียน หรือออกจากโรงเรียนเพื่อมาดูแลบิดาหรือมารดาที่เจ็บป่วย

2. บิดาหรือมารดาที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ อาจเป็นสาเหตุให้บุตรไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ถูกรังเกียจจาก ครู เพื่อน และเพื่อนบ้าน อาจทำให้เด็กไม่กล้าเข้าสังคม หรือไม่อยากไปโรงเรียน ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำลงของครอบครัว ที่จะส่งผลถึงการที่เด็กอาจจะขาดแคลนอาหาร เสื้อผ้า หรืออุปกรณ์การเรียน หรือต้องออกจากโรงเรียนมาเพื่อช่วยครอบครัวประกอบอาชีพเพื่อพยุงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาถึงผลกระทบของการติดเชื้อเอดส์ที่มีต่อการศึกษาค้นคว้าที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกสนามที่มีอัตราการแพร่ระบาดของโรคเอดส์อย่างรุนแรง ซึ่งจากสถิติการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่มีอัตราการติดเชื้อเอดส์สูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ โดยเฉพาะในเขตอำเภอดอกคำใต้ ซึ่งมีอัตราการติดเชื้อเอดส์สูงเป็นอันดับสองของจังหวัด เป็นกรณีศึกษา การศึกษานี้จะศึกษาผลกระทบของโรคเอดส์ที่เกิดขึ้นต่อการศึกษาตามสภาพสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติ และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลกลุ่มลึกและรอบด้าน ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเพียง 1 หมู่บ้าน ที่อยู่ในเขตอำเภอดอกคำใต้ เนื่องจากการศึกษาอาจจะมีผลกระทบต่อผู้หนึ่งผู้ใดที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้วิจัยใช้ชื่อสมมุติทั้งชื่อสถานที่และบุคคล ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้นกับผู้หนึ่งผู้ใดที่พาดพิงถึงในงานวิจัยนี้

สาเหตุของความถี่ในการวิจัย

ผลกระทบของโรคเอดส์ต่อการศึกษา หมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้รับเชื้อเอดส์ หรือมีบิดาหรือมารดาเป็นโรคเอดส์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาโดยตรงและโดยอ้อม คือ

ผลกระทบโดยตรงที่เกิดกับตัวนักเรียน คือทำให้เด็กนักเรียนไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างปกติ หรือต้องออกจากกลางคัน หรือมีผลการเรียนตกต่ำลง

ผลกระทบโดยอ้อม คือทำให้เด็กเรียนคนอื่นๆ มาเรียนอย่างไม่มีความสุข หรือไม่ยอมมาโรงเรียน เพราะรังเกียจหรือหวาดระแวงต่อการติดเชื้อเอดส์

การศึกษาภาคบังคับ หมายถึง การศึกษาในระดับประถมศึกษาที่รัฐจัดให้เปล่ากับประชาชนในประเทศ โดยมีกฎหมายกำหนดให้ประชาชนทุกคนเข้ารับการศึกษานอกระบบประถมศึกษาปีที่ 6 หรือจนกว่าจะมีอายุ 15 ปี จึงจะถือว่าพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

ครอบครัวที่เป็นโรคเอดส์ หมายถึง ครอบครัวที่บิดาหรือมารดา บ่อยเป็นโรคเอดส์ และอยู่ในระยะแสดงอาการ ระยะที่ 2 ถึงระยะที่ 3 หรืออยู่ในกลุ่มอาการป่วยทางจิตอันเนื่องมาจากการได้รับเชื้อ HIV ซึ่งมีประวัติการติดเชื้อเอดส์อยู่ในทะเบียนของสาธารณสุขอำเภอ ดอกคำใต้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ด้วยการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลกระทบของการติดเชื้อเอดส์ที่มีต่อการศึกษา ว่ามีผลกระทบในลักษณะใด และในด้านใดของการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษานี้ คือ

1. ทำให้ทราบว่า การติดเชื้อเอดส์มีผลกระทบต่อการศึกษาอย่างไร ในลักษณะใด และในด้านใดของการศึกษาในระดับประถมศึกษา
2. เป็นแนวทางความเป็นไปได้ในการคาดการณ์ว่าขนาดความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ถ้ายังไม่สามารถควบคุมการแพร่กระจายของโรคเอดส์ได้
3. ทำให้ทราบมิติของระบบการศึกษา ที่จะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ

เจ็อบเอดส์เพื่อจะสามารถกำหนดองค์ประกอบที่เกี่ยวกับผลกระทบต่างๆ แล้วผสมผสานกับข้อมูล
ชนิดอื่นๆ ในด้านเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อช่วยให้นักวางแผนการศึกษา และผู้จัดการศึกษา
สามารถวางแผน คาดคะเน และพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาของระบบการศึกษา
ได้ถูกต้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย